

GLOBE

bo makegonija

ГЛОБАЛНО УЧЕЊЕ И НАБЉУДУВАЊЕ ВО ПОЛЗА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

ПРЕЗЕНТАЦИИ

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

МАКЕДОНСКИ ИНФОРМАТИВЕН ЦЕНТАР ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА

РАБОТЕН ЛИСТ ЗА ТЕМПЕРАТУРА НА ПОЧВА

Име на училиште: _____

Мерно место: _____

Одбери посебно име базирано на локација,
Пример: Тревен дел пред училиште

Име на учениците кои го потполнуваат образецот: _____

Датум: Год: _____ Месец: _____ Ден: _____

Одбери: Ново место Дополнување

*Координати: ГШ: _____ ° С или Ј

ГД: _____ ° И или З

Надморска висина: _____ m

*Извор на податоци (одбери): GPS други _____

Забелешка: _____

Тип на мерно место (избери се' што се однесува на следните мерења):

☐ Атмосфера	☐ Површинска Температура	☐ Хидросфера	☐ Биосфера
☐ Биосфера-Земјина обвивка	☐ Биосфера- Фенолошка Градина	☐ Биосфера-зелена прекривка	☐ Биосфера Растенија
☐ Почва (Педосфера) Карактеристики	☐ Почва (Педосфера) Влага и Температура	☐ Почва (Педосфера) Смирната Почва	

Прекривка (Избери):

☐ Ниска трева (< 0.5m)	☐ Висока трева (> 0.5m)	☐ Без прекривка	☐ Песок
☐ Густа шума	☐ Ретка шума	☐ Грмушки	☐ Џуцести грмушки
☐ Цветни растенија	☐ Мочуришта	☐ Обработено земјоделско земјиште	☐ Обработено за рекреација
☐ Водена површина	☐ Карпи	☐ Населено место за живеење	☐ Деловен простор
☐ Асфалт	☐ Бетон	☐ Друго	☐ Земјишна прекривка

Ако избравте шума, изберете покривка (избери):

☐ Листопадни	☐ Мов	☐ Тресет

Почва (Педосфера)

Почвени карактеристики

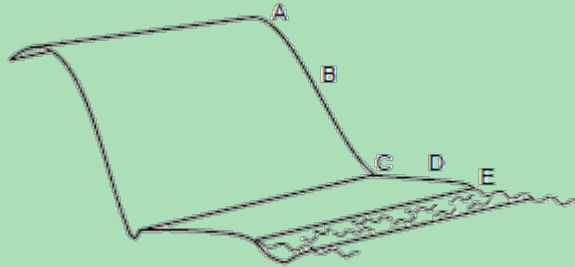
Агол на падината (Север, Североисток, итн.): _____.

Метод (избери): Почвен отвор Отвор со сврдел Површинска проба Ископ
 Пресек на пат Пресек од ерозија

Користење на земјиште (избери): Урбано Земјоделско Рекреативно Дивина
 Друго _____

Позиција на терен (избери):

- А. Падина
- В. Наклон
- С. Депресија
- D. Голема рамна површина
- E. Речен брег

Име на училиште: _____ Мерно место: _____ Датум: _____

Основен материјал (Избери):

☐ Основен камен	☐ Органски материјал	☐ Градежен материјал	☐ Морски наоѓалишта
☐ Езерски наслаги	☐ Наноси од водени струи (нанос)	☐ наслаги од ветер	☐ глацијални наоѓалишта
☐ вулкански наоѓалишта	☐ Ровки, лесни материјали на падините	☐ Други	

Растојание од големи градби: _____

Влажност и Температура на Почва

Состојба на површината на теренот (избери): природен оран степенуван

 засипан набиен Други

Покривка (избери): отворена Малку дрвја (околу 30m) Прерасната покривка

Вкупно забелешки и коментари : _____

Смрзната почва:*Ви препорачуваме да ги пополните и деловите за атмосферата и површинската температура*

Датум на инсталирање на цевката : _____

Висина над површината (cm): _____ Длабочина под земја (cm) _____ Вкупна должина (cm): _____

Водно тело на 100 метри од локацијата: Не Да (целосно подолу)Тип на водно тело (изберете): Непознат Морска вода Слатководна СоленикаваНасока до најблиската точка на вода: N NE E SE S SW W NWПозиција на површината (изберете, видете погоре во **Карактеристики на почвата**)

Вкупно забелешки и коментари: _____

Фотографии од мерното место

(запишете го бројот на фотографијата за полесна идентификација при внесување податоци)

Север	Југ	Исток	Запад
Фото бр. _____	Фото бр. _____	Фото бр. _____	Фото бр. _____

Вкупно забелешки и коментари: _____

РАБОТЕН ЛИСТ ЗА ТЕМПЕРАТУРА НА ПОЧВА

Мерно место: _____

Име на набљудувачот/анализатор/снимач: _____

Датум: _____

Почвен термометар: рачен дигитален друго

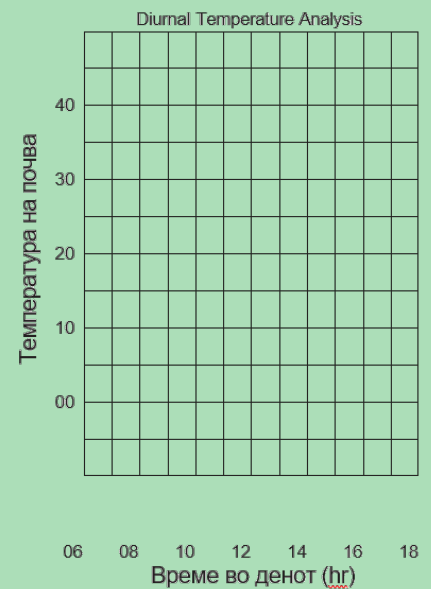
Дали имало врнежи во последните 24 часа? Да Не

Дневни/месечни врнежи

Време на мерење			Температура (° C)		
Бр.	Час	Минута	5 cm	10 cm	Воздух
1					
2					
3					

Diurnal Cycle Measurements-Мерења на дневниот циклус

Време на мерење			Температура (° C)		
Бр.	Час	Минута	5 cm	10 cm	Воздух
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					

Дневни метаподатоци/коментар

РАБОТЕН ЛИСТ ЗА ИНФИЛТРАЦИЈА НА ПОЧВА

Место за проучување: _____

Име на лицето кое ги собира податоците: _____

Збир на почвени проби: датум: _____, време: _____ (час и минути).

Провери дали е: УТ _____ локално време _____ Оддалеченост од мерно место _____ m Број на примерок: _____ Ширина на вашата референтна лента: _____ mm

Дијаметар: Внатрешен прстен: _____ cm Надворешен прстен: _____ cm

Висина на референтната лента над нивото на земјата: Нагоре: _____ mm ,Надолу : _____ mm

Насоки:

Направете 3 сета мерења на стапката на инфилтрација во област со дијаметар од 5 m. Користете различен образец за работа со податоци за секој сет. Секој сет се состои од повеќекратни тајминзи на ист пад или промена на нивото на водата

додека брзината на протокот не стане константна или додека не истечат 45 min. Запишете ги вашите податоци подолу за еден сет мерења. Формуларот подолу е поставен за да ви помогне да ја пресметате брзината на проток. За анализа на податоците, поставете ја стапката на проток (F) наспроти средното време на проток (D).

Набљудувања:

A	B	C	D	E	F
почеток	крај	интервал	Средна точка	Промена на ниво на вода	Стапка на проток
(min) (sec)	(min) (sec)	(min) (B -A)	(min) (A+C/2)	(mm)	(E/C)
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					

Содржина на заситена почва со вода под инфилтrometerот по експериментот:

A. Влажна тежина: _____ g B. Сува тежина: _____ g C. Тежина на вода (A-B): _____ g

D. Тежина на контејнерот: _____ g E. Тежина на сува почва (B-D): _____ g

F. Содржина на почвени води (C/E) _____

Дневни метаподатоци/коментари:

(изборно) _____

РАБОТЕН ЛИСТ ЗА ВЛАЖНОСТ НА ПОЧВА – МЕТОД НА СВЕЗДА

Мерно _____ место: _____

Набљудувач _____ Датум на собирање податоци: _____

Година: _____ Месец: _____ Ден _____

Локално време: _____ : (Час:Мин) UT: _____ : (Час:Мин)

Состојба на почвата: (избери) *

Мерлива Смрзната Снег на површината Смрзнат снег на површината Град на површината
Смрзната вода на површината

Забелешка: Ако е избрано Мерлива, продолжете понатаму

Начин на сушење (изберете): 95-105°C печка 75-95°C печка др _____

Просечно време на сушење: час/мин _____

Лежиште од центар (опционално): _____ Оддалеченост од Центарот: _____

Набљудувања::

Површински примероци:

			A	B	C	(A-B)/(B-C)
0-5 cm	Кутивче ID#	Волумен на кутивче (mL) (опционално)	Маса на влажна почва и кутивче (g)	Маса на сува почва и кутивче (g)	Маса на празно кутивче (g)	Содржина на влага во почва(со пресметка) (g/g)
Примерок 1						
Примерок 2						
Примерок 3						

			A	B	C	(A-B)/(B-C)
10 cm	Кутивче ID#	Волумен на кутивче (mL) (опционално)	Маса на влажна почва и кутивче (g)	Маса на сува почва и кутивче (g)	Маса на празно кутивче (g)	Содржина на влага во почва(со пресметка) (g/g)
Примерок 1						
Примерок 2						
Примерок 3						

РАБОТЕН ЛИСТ ЗА ВЛАЖНОСТ НА ПОЧВА – МЕТОД НА ПЛИТОК ОТВОР (ТРАНСЕКТ ШЕМА)

Мерно место: _____

Набљудувач _____ Датум на собирање податоци: _____

Година: _____ Месец: _____ Ден _____

Локално време: _____ : (Час:Мин) УТ: _____ : (Час:Мин)

Состојба на почвата: (избери) *

Мерлива Смрзната Снег на површината Смрзнат снег на површината Град на површината

Смрзната вода на површината

Забелешка: Ако е избрано Мерлива, продолжете понатаму

Начин на сушење (изберете): 95-105°C печка 75-95°C печка др _____

Просечно време на сушење: час/мин _____.

Дневни податоци: (optional)

Должина на линија: _____ m, Лежиште на компас: _____ Расојание на станиците: _____ m

Насоки:

Трансект линиите треба да бидат 50 m долги, поставени на отворено поле. Мерењата се прават 12 пати годишно во интервал по ваш избор. Внесете податоци собрани на длабоина од 0-5 cm (10 примероци плус 1 троен примерок):

Набљудувања:

				A	B	C	(A-B)/B-C
Број на примерок	Поместување од крај на линијата (m)	Кутивче ID#	Волумен на кутивче (mL) (опционално)	Маса на кутивче со влажна почва (g)	Маса на сува почва и кутивче (g)	Маса на празно кутивче (g)	Содржина на влага во почва(со пресметка) (g/g)
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							

РАБОТЕН ЛИСТ ЗА ВЛАЖНОСТ НА ПОЧВА – МЕТОД НА ДЛАБОК ПРОФИЛ

Мерно место: _____

Набљудувач _____ Датум на собирање податоци: _____

Година: _____ Месец: _____ Ден _____

Локално време: _____ : (Час:Мин) УТ: _____ : (Час:Мин)

Состојба на почвата: (избери) *

Мерлива Смрзната Снег на површината Смрзнат снег на површината Град на површината

Смрзната вода на површината

Забелешка: Ако е избрано Мерлива, продолжете понатаму

Начин на сушење (изберете): 95-105°C печка 75-95°C печка др _____

Просечно време на сушење: час/мин _____

Лежиште од центар (опционално): _____ Оддалеченост од Центарот: _____

Набљудувања: _____
_____
_____
_____

Испитувани примероци:

			A	B	C	(A-B)/(B-C)
Длабочина на примерок	Кутивче ID#	Кутивче Волумен <i>Опционално</i> (mL)	Маса на кутивче со влажна почва (g)	Маса на кутивче со сува почва (g)	Маса на празно кутивче (g)	Пресметана содржина на влага (g/g)
0-5 cm						
10 cm						
30 cm						
60 cm						
90 cm						

РАБОТЕН ЛИСТ ЗА ВЛАЖНОСТ НА ПОЧВА – МЕТОД НА СМАП БЛОК ШЕМА

Мерно место: _____

Набљудувач _____ Датум на собирање податоци: _____

Година: _____ Месец: _____ Ден _____

Локално време: _____ : (Час:Мин) UT: _____ : (Час:Мин)

Состојба на почвата: (избери) *

Мерлива Смрзната Снег на површината Смрзнат снег на површината Град на површината

Смрзната вода на површината

Забелешка: Ако е избрано Мерлива, продолжете понатаму

Сушење:

Начин на сушење: (печка и температура на печка) _____ Време на сушење (час:мин): _____

Мерења и вредности:

Кутивче со почвен примерок пред сушење (a)	Кутивче со почвен примерок по сушење (b)	Маса на вода во почвен примерок (c) $a - b = xx \text{ g}$	Маса на празно кутивче (d)	Маса на сува почва (e) $b - d = xx \text{ g}$
--	--	---	----------------------------	--

Примерок

g.	g.
----	----

g.

Гравиметриска влага на почва (f) $c / e = xx \text{ g/g}$

Мерење на волумен на кутивчето:

Потребно е мерење барем еднаш на 10 пати, но може да се повторува и повеќе пати по желба. Подолу е просекот на мерењата волумен:

Се мери 3 пати; волуменот на кутивчето и просечниот волумен се пресметуваат додека се внесуваат податоците.

	Почетен Волумен (V_i)		Финален Волумен (V_f)		Волумен на кутивчето ($V_i - V_f$)
Примерок 1		mL		mL	
Примерок 2		mL		mL	
Примерок 3		mL		mL	

Просечниот волумен на кутивчето се пресметува додека се внесуваат податоците.

Дополнителни набљудувања: _____

РАБОТЕН ЛИСТ ЗА ПОДАТОЦИ ЗА рН НА ПОЧВА

Датум на собирање податоци: _____ Мерно место: _____

Број на хоризонт: _____ Длабочина на хоризонт: Врв _____ cm, Дно _____ cm

Примерок бр.1 – *рН метод на мерење (одбери еден)*: хартија рН метар

рН на смеса од почва и вода _____

Примерок бр.2 – *рН метод на мерење (одбери еден)*: хартија рН метар

рН на смеса од почва и вода _____

Примерок бр.3 – *рН метод на мерење (одбери еден)*: хартија рН метар

рН на смеса од почва и вода _____

Број на хоризонт: _____ Длабочина на хоризонт: Врв _____ cm, Дно _____ cm

Примерок бр.1 – *рН метод на мерење (одбери еден)*: хартија рН метар

рН на смеса од почва и вода _____

Примерок бр.2 – *рН метод на мерење (одбери еден)*: хартија рН метар

рН на смеса од почва и вода _____

Примерок бр.3 – *рН метод на мерење (одбери еден)*: хартија рН метар

рН на смеса од почва и вода _____

Број на хоризонт: _____ Длабочина на хоризонт: Врв _____ cm, Дно _____ cm

Примерок бр.1 – *рН метод на мерење (одбери еден)*: хартија рН метар

рН на смеса од почва и вода _____

Примерок бр.2 – *рН метод на мерење (одбери еден)*: хартија рН метар

рН на смеса од почва и вода _____

Примерок бр.3 – *рН метод на мерење (одбери еден)*: хартија рН метар

рН на смеса од почва и вода _____

РАБОТЕН ЛИСТ ЗА ТЕКСТУРА НА ПОЧВА СО ТРОКОМПОНЕНТЕН ТРИАГОЛНИК

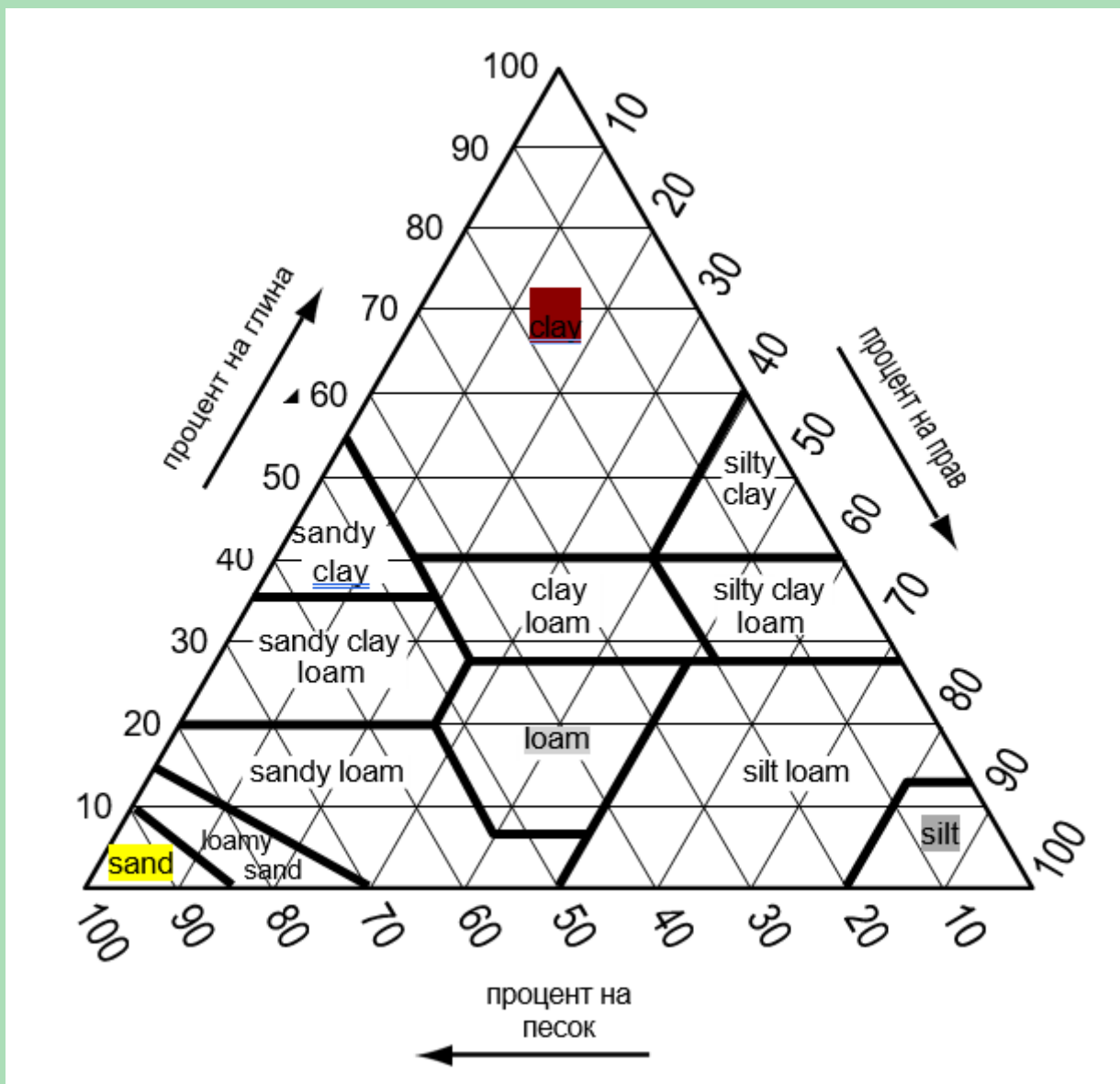
Clay - Глина

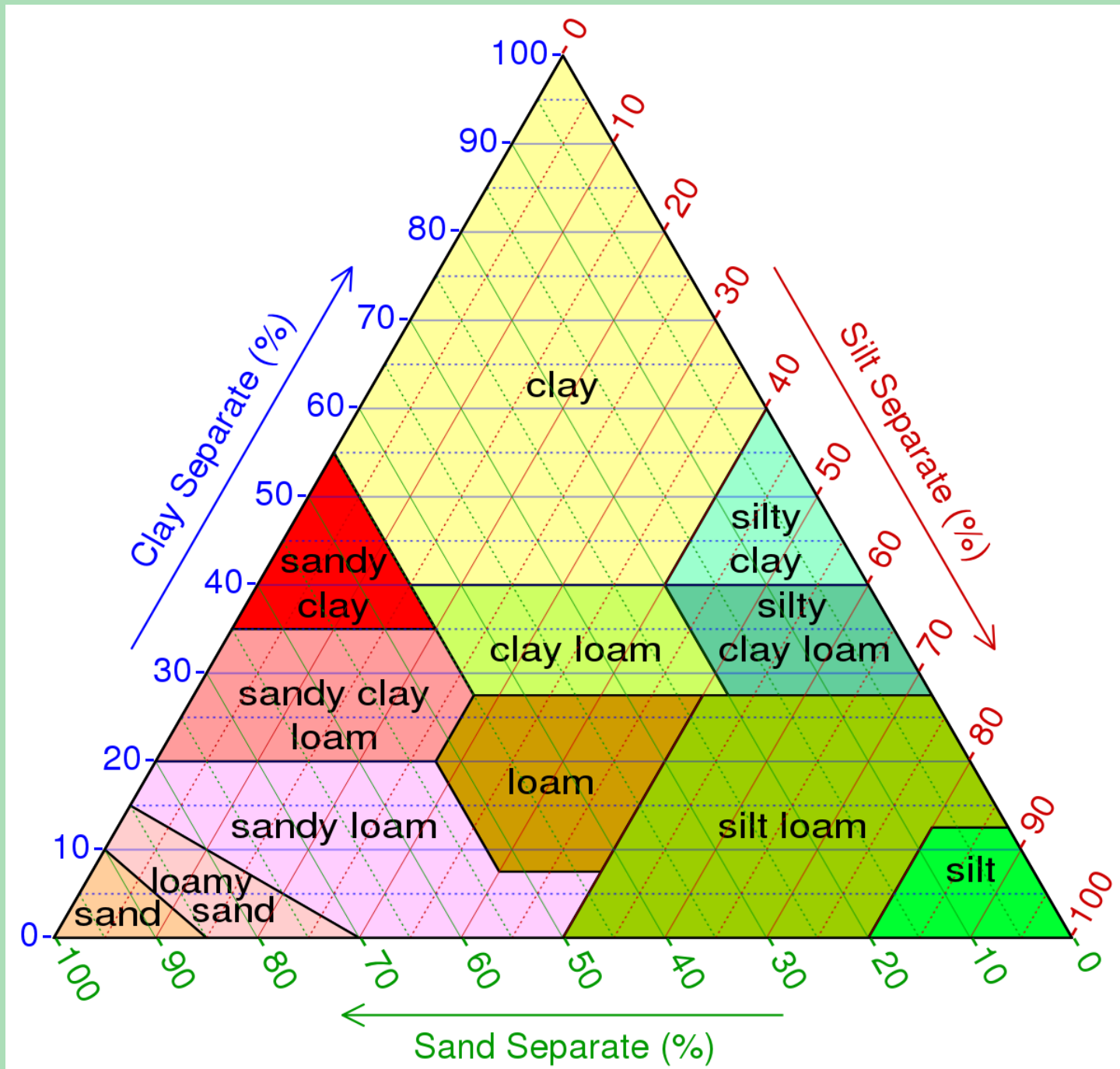
Loam - Иловица

Sand - Песок

Silt - Прав

Percent - Процент

РАБОТЕН ЛИСТ ЗА ВОЛУМЕНСКА ГУСТИНА НА ПОЧВА - BULK DENSITY

Напомена: Сите мерења се без капак на металното кутивче!!

Датум на собирање примероци: Година: _____ Месец: _____ Ден _____

Место за проучување: _____.

Број на хоризонтот: _____, Длабочина на хоризонтот: _____,
горна граница (врв) _____ см, долна граница _____ см.

	Број на примерок		
	1	2	3
A Метално кутивче #			
B Влажна маса на почва и кутивче (g)			
C Сува маса на почва и контејнер (g)			
D Волумен на контејнер (mL)			
E Маса на контејнер (g)			
F Маса на карпи (g)			
G Волумен на вода без камења (mL)			
H Волумен на вода со камења (mL)			
I Маса на сува почва (g) = C-E			
J Волумен на карпи (mL) = H-G			
K Густина на почва (g/mL) = $\frac{I-F}{D-J}$			

РАБОТЕН ЛИСТ ЗА ПОДАТОЦИ ЗА ГУСТИНА НА ЧЕСТИЦИ

Напомена: Сите мерења се прават без капаче на кутивчето!

Датум кога почвата е помешана со вода: Год _____ месец _____ ден _____

Мерно место: _____

Број на хоризонт: _____

Начин на чување на почвата по сушење: _____

Време по сушење на почвата во печка: _____

Други коментари:

		Број на примерок		
		1	2	3
Маса на празен сад (g)	(B подолу)			
Маса на почва + празен сад (g)	(A подолу)			
Маса на вода + почва + сад (g)	(D подолу)			
Температура на вода (°C)	(F подолу)			

Табела за пресметка

		Број на примерок		
		1	2	3
A	Маса на почва + празен сад (g)			
B	Маса на празен сад (g)			
C	Маса на почва (g) (A - B)			
D	Маса на вода + почва + сад (g)			
E	Маса на вода (g) (D - A)			
F	Температура на вода(°C)			
G	Густина на вода (g/mL) (отприлика 1.0)			
H	Волумен на вода (mL) (E/G)			
I	Волумен на почва (mL) (100 mL - H)			
J	Густина на почвени честици (g/mL) (C/I)			

РАБОТЕН ЛИСТ ЗА ПЛОДНОСТ НА ПОЧВА

Датум на собирање примероци: Година: _____ Месец: _____ Ден _____

Место за проучување: _____

Број на хоризонтот: _____, Длабочина на хоризонтот: _____,
горна граница (врв) _____ см, долна граница _____ см.Примерок бр.1Нитрати (N)
многу средно малку нема
Фосфати (P)
многу средно малку нема
Калиум (K)
многу средно малку немаПримерок бр.2Нитрати (N)
многу средно малку нема
Фосфати (P)
многу средно малку нема
Калиум (K)
многу средно малку немаПримерок бр.3Нитрати (N)
многу средно малку нема
Фосфати (P)
многу средно малку нема
Калиум (K)
многу средно малку нема

Датум на собирање примероци: Година: _____ Месец: _____ Ден _____

Место за проучување: _____

Број на хоризонтот: _____, Длабочина на хоризонтот: _____,
горна граница (врв) _____ см, долна граница _____ см.Примерок бр.1Нитрати (N)
многу средно малку нема
Фосфати (P)
многу средно малку нема
Калиум (K)
многу средно малку немаПримерок бр.2Нитрати (N)
многу средно малку нема
Фосфати (P)
многу средно малку нема
Калиум (K)
многу средно малку немаПримерок бр.3Нитрати (N)
многу средно малку нема
Фосфати (P)
многу средно малку нема
Калиум (K)
многу средно малку нема

Датум на собирање примероци: Година: _____ Месец: _____ Ден _____

Место за проучување: _____

Број на хоризонтот: _____, Длабочина на хоризонтот: _____,
горна граница (врв) _____ см, долна граница _____ см.Примерок бр.1Нитрати (N)
многу средно малку нема
Фосфати (P)
многу средно малку нема
Калиум (K)
многу средно малку немаПримерок бр.2Нитрати (N)
многу средно малку нема
Фосфати (P)
многу средно малку нема
Калиум (K)
многу средно малку немаПримерок бр.3Нитрати (N)
многу средно малку нема
Фосфати (P)
многу средно малку нема
Калиум (K)
многу средно малку нема

